

JINDŘICH LION

<p>Ich bin Jindrich Lion. Ich wurde 1922 in der Hauptstadt der ersten Tschechoslowakischen Republik - in Prag - geboren. Ich habe erlebt, wie das freie Land, in dem ich geboren wurde, besetzt wurde - zwei Mal. Meine Geschichte und die meines Landes möchte ich nun erzählen.</p>	<p>Jmenuji se Jindřich Lion. Narodil jsem se v roce 1922 v hlavním městě první československé republiky-v Praze. Země, ve které jsem se narodil byla svobodná, ale zažil jsem, že byla okupována, a to dokonce dvakrát. Budu vám vyprávět příběh můj a mé země.</p>

<p>Meine Mutter, Elisabeth Lion, wuchs in Maschau bei Podersam auf.</p> <p>1939 zählte dieser Ort zum Sudetenland. Mein Vater Artur Lion lebte in einer kleinen Bezirksstadt in der Nähe von Prag.</p> <p>Nach der Heirat zogen meine Eltern in die „Goldene Stadt“.</p>	<p>Moje matka, Alžběta Lionová, vyrostla v Mašťově u Podbořan.</p> <p>V roce 1939 patřila tato obec k Sudetům. Můj otec Artur Lion žil v malém okresním městě blízko Prahy.</p> <p>Po svatbě se moji rodiče přestěhovali do ‘zlaté Prahy’.</p>
<p>Mein Bruder František wurde 1909 geboren. Er hat den ganzen ersten Weltkrieg mit unseren Eltern in Prag erlebt.</p> <p>Ich kam dreizehn Jahre später, im März 1922, zur Welt.</p> <p>Damals bestand die Erste Tschechoslowakische Republik dessen Staatspräsident T.G. Masaryk war.</p>	<p>Můj bratr František se narodil v roce 1909</p> <p>Celou první světovou válku prožil s rodiči v Praze.</p> <p>O 13 let později, v březnu 1922, jsem přišel na svět já.</p> <p>Tenkrát existovala první Československá republika, jejímž prezidentem byl Tomáš Garrigue Masaryk.</p>

<p>Wir haben in Prag in der Josefstadt, das war früher das Jüdische Viertel, gewohnt.</p> <p>Wenn ich aus dem Fenster geschaut habe, konnte ich die Alt-Neu-Synagoge sehen.</p> <p>Trotz des Altersunterschiedes von 13 Jahren zwischen František und mir haben wir uns sehr gut verstanden. Er hat sich sehr liebevoll um mich gekümmert und, da mein Vater schon ziemlich alt war, hat er mir eigentlich den Vater ersetzt. Wenn ich Probleme hatte, bin ich zu ihm gegangen.</p>	<p>Bydleli jsme v Praze-Josefově- kdysi to byla židovská čtvrť.</p> <p>Když jsem se podíval z okna, viděl jsem na Staro-novou synagogu.</p> <p>Přesto,že Františka a mne dělilo 13 let, rozuměli jsme si velmi dobře.Láskyplně se o mě staral, a vlastně mi nahradil otce, protože ten byl již přestárlý.</p> <p>S mými problémy jsem chodil za bratrem.</p>
---	--

--	--

Wir waren eine typisch Prager jüdische Familie.
Wir hatten eine bürgerliche Drei-Zimmer-
Wohnung.

Meine Mutter sprach deutsch mit uns, mein Vater
tschechisch und ich hab mit meinem Bruder nur
tschechisch gesprochen.

Unsere Familie war sehr liberal, so hatten wir wie
die meisten Prager Juden mit kleinen Kindern einen
Weihnachtsbaum.

Byli jsme typická pražská židovská rodina.

Obývali jsme měšťanský třípokojový byt.

Má matka s námi hovořila německy, otec česky a s bratrem
jsem mluvil jen česky.

Naše rodina byla liberální-měli jsme jako většina
pražských židů s dětmi-vánoční stromeček.

Mein Vater war nie zum Beten in einer Synagoge.
Meine Mutter ging zu den „hohen“ Feiertagen - in die Meisel-Synagoge.

Mein Vater hat aber nie verheimlicht, dass er Jude ist, im Gegenteil, er war Mitglied vom Bnai Brith und allen möglichen jüdischen Vereinen.

Der Bruder meiner Mutter - mein Onkel - war orthodox und im Vorstand der Alt-Neu-Synagoge.

Durch seinen Einfluss besuchte ich die jüdische Volksschule.

Und Bar Mizwah hatte ich auch.

Můj otec se nikdy nechodil modlit do synagogy.

Má matka navštěvovala o slavnostrních svátcích Maislovu synagogu.

Můj otec nikdy nezamlčoval židovský původ-,naopak, byl členem B'nai

B'rith a všech možných židovských spolků.

Bratr mé matky-můj strýc-byl pravověrný a členem představenstva Staro-nové synagogy.

Jím ovlivněn jsem navštěvoval židovskou národní školu.

A Bar Mizwah jsem měl také.

Wir hatten Verwandte in Wien.

Zwei Brüder meiner Mutter sind als junge Burschen in die damalige Hauptstadt der Donaumonarchie, zu der auch Tschechien zählte, gegangen, um ein Handwerk zu erlernen.

Um richtig Deutsch zu lernen, bin ich oft im Sommer nach Wien gefahren und hab bei ihnen gewohnt.

Ve Vídni jsme měli příbuzenstvo.

Dva bratři mé matky odešli jako mládenci do tenkrát hlavního města monarchie, ke které Čechy také patřily, vyučit se řemeslu.

Abych se naučil správně mluvit německy, jezdil jsem hodně do Vídně a u nich bydlel.

Im Alter von dreizehn Jahren borgte ich mir oft die Kamera meines Vaters aus um meine Heimatstadt Prag und verschiedene Ereignisse wie Reisen und Aufmärsche zu dokumentieren.

Es war eine meiner Lieblingsbeschäftigungen die Fotos in Alben zu kleben, dazu hab ich dann auch oft noch Zeitungsausschnitte, Landkarten und was ich sonst noch Passendes gefunden hatte geklebt – das waren dann richtige Collagen.

Dass dieses Album einmal nicht nur für mich persönlich interessant ist, sondern ein zeitgeschichtliches Dokument sein wird, daran dachte ich nie.

Jako třináctiletý jsem si často půjčoval kameru mého otce ,abych dokumentoval mé rodné město Prahu a různé události jako obrázky z cest a přehlídky.

Jedna z mých zamilovaných činností bylo lepení fotografií do alb a k nim jsem přidával výstřižky z novin, mapy a vše, co k tomu patřilo. Byly to vskutku správné koláže.

Že toto album bude jednou nejen pro mne osobně zajímavé, nýbrž se stane i dokumentem soudobých dějin , na to jsem nikdy nepomyslel.

So war ich, wie man hier sieht, zum Beispiel bei einer Sportveranstaltung, da marschierten 73000 Sportler vor 200 000 Zuschauern, in einem der größten Stadien Europas auf – so etwas gibt es heutzutage nicht mal mehr bei Olympischen Spielen.

Als 1937 T.G. Masaryk, der ehemalige und in ganz Tschechien verehrte Staatspräsident, verstarb, war ich mit meiner Schulklasse bei seinem Begräbnis - wir standen im Spalier.

Neuer tschechischer Staatspräsident war Edvard Beneš, der T.G. Masaryk bereits 1935 gefolgt war.

Jak vidíte, byl jsem přítomen sportovnímu podniku, kde pochodovalo 73 000 sportovců před 200 000 diváky na jednom z největších stadionů Evropy-to se dnes nevidí ani při olympijských hrách.

Když v roce 1937 zemřel T.G.Masaryk, bývalý a v celých Čechách ctěný prezident, stál jsem při jeho pohřbu s celou třídou ve špalíru.

Novým českým prezidentem byl tehdy Eduard Beneš, který ve funkci následoval Masaryka již v roce 1935.

Im Herbst 1938 trafen sich die Staatsoberhäupter von England, Frankreich, Italien mit Adolf Hitler in München.

Hitler forderte den Anschluß des äußeren Teils der Tschechoslowakei - das Sudetenland - an Nazi Deutschland.

Ich habe diese Bilder während, wie die Tschechen es nannten – des „Münchener Verrates“, in Prag gemacht, die zeigen, dass die Tschechen vorbereitet waren dagegen anzukämpfen.

Doch schlußendlich verrieten uns England und Frankreich, in dem sie Hitlers Forderung anerkannten und uns von den Verhandlungen ausschlossen.

Na podzim 1938 se setkaly hlavy států Anglie, Francie, a Itálie s Adolfem Hitlerem v Mnichově.

Hitler požadoval připojení vnější části Československa- Sudety- k nacistickému Německu.

Tyto fotografie jsem zhotovil v Praze, během-jak Češi říkají Mnichovské zrady-a dokumentují, že Češi byli připraveni,proti tomu bojovat.

Nakonec nás Anglie a Francie zradily tím, že Hitlerovu žádost uznaly a nás od vyjednávání vyloučily.

<p>6 Monate später wurde der Rest der Tschechoslowakei im März 1939 besetzt. Von da an durften Juden nicht mehr die Schule besuchen, so musste auch ich aus der Schule raus. Wir durften nicht mehr ins Kino und Theater gehen. Es gab eigene Kaffeehäuser, die nur für Juden waren, in allen anderen waren wir unerwünscht und in der Straßenbahn durften wir nur auf der hinteren Fläche stehend mitfahren.</p>	<p>O 6 měsíců později , v březnu 1939 byl zbytek Československa obsazen také.</p> <p>Od tohoto okamžiku nesměli židé navštěvovat školy a také já jsem musel školu opustit.</p> <p>Nesměli jsme chodit ani do kina ani do divadla. Existovaly yvláštní kavárny pro židy. Ve všech ostatních jsme byli nežádoucí a v tramvajích jsme směli stát pouze na zadní plošině.</p>
---	---

<p>Der Bruder meines Vaters war zu dieser Zeit schon in Palästina, er konnte uns ein Zertifikat für die Ausreise verschaffen, die wir mit einer Erbschaft von 2000 Dollar, das war damals viel Geld, von Vaters amerikanischen Onkel finanzierten.</p>	<p>Bratr mého otce byl tehdy již v Palestině a mohl nám obstarat výjezdní certifikát, který jsme díky pozůstalosti 2000 dolarrů od otcova strýce z Ameriky – tenkrát hodně peněz – mohli financovat.</p>
<p>Diese Bilder habe ich kurze Zeit vor unserer Abreise gemacht – ich hab mich von meiner Heimatstadt Prag verabschiedet, weil ich ja nicht wußte, wann und ob wir wieder zurückkehren. auf diesem Bild sieht man: Prag bei Nacht ... und bei Tag ... Hradschin Teynkirche ... Erzbischöflicher Palast Vor der Abfahrt im November ...</p>	<p>Tyto fotografie jsem pořídil krátce před našim odjezdem – rozloučil jsem se s mým rodným městem Prahou – protože jsem nevěděl, kdy a jestli se vůbec vrátíme.</p> <p>Na této fotografii vidíme:</p>

... das ist der Wenzelsplatz, hier die Pariser Straße
... der Rasinovo Kai ... und unser Telefon.
Unsere Reise nach Palästina führte uns über
Österreich – nach Triest.
Von dort aus sind wir mit dem Schiff Galilea auf
einem der letzten Transporte legal hinaus
gekommen.

...Praha v noci ...a ve dne.....Hradčany....

....Týnský kostel...arcibiskupský palác

....Před odjezdem v listopadu

...to je Václavské náměstí,tady Pařážská ulice..Rašínovo
nábřeží....a
naš telefon

Naše cesta do palestiny nás vedla přes Rakousko –do
Triestu.

Odtud jsme se s lodí Galilea s jedním z posledních

	transportů legálně odplavili.

Als wir in Palästina ankamen, war ich sechzehn Jahre alt.

Mein Vater hat mich in Tel Aviv in eine Schlosserschule eingeschrieben.

Es war schwierig für mich, ich hab kein Wort verstanden.

Nach einiger Zeit sind wir nach Jerusalem übersiedelt, weil mein Bruder dort war, und seine Frau einen Schneidersalon eröffnet hatte.

Wir wohnten in einem arabischen Viertel. Es war ein gutes Viertel, wo es sehr hübsche Wohnungen gab.

Dort hatten wir eine Drei-Zimmer-Wohnung, wie in Prag.

Mein Vater starb 1944 in Jerusalem.

Když jsme se dostali do Palestiny , byl jsem stár 16 let.

Můj otec mne zapsal v Tel Avivu do školy pro zámečníky.

Pro mne velmi těžké, protože jsem nerozuměl ani slovo.

Po čase jsme se přestěhovali do Jeruzaléma,protože tam bydlel můj bratr a jeho manželka tam otevřela krejčovský salon.

Bydleli jsme v arabské čtvrti.Byla to do dobrá čtvrť s velmi pěknými byty.

Bydleli jsme ve3-pokojovém bytě jako v Praze.

Můj otec zemřel v Jeruzalémě v roce 1944.

<p>Nachdem ich einige Jahre als Schlosser gearbeitet hatte, bin ich zur palästinensischen Polizei gegangen.</p> <p>Und dann gab es die Mobilisierung für tschechische Bürger im Ausland.</p> <p>Mein Bruder war schon in der tschechoslowakischen Auslands-Armee, und ich hab mich auch gemeldet.</p> <p>Ich war noch keine 18 Jahre alt, als ich nach Persien zu einer Gruppe tschechischer Fachleute, die am Bau einer Öl Raffinerie für alliierte Flugzeuge arbeiteten, als Schlosser geschickt wurde..</p> <p>Dadurch dass ich Englisch konnte wurde ich zwei Jahre später wieder nach Jerusalem geschickt um im Alliierten Military Headquarter zu arbeiten.</p> <p>Dort bin ich meiner Hannah begegnet.</p> <p>Hannahs Familie kam aus Russland.</p>	<p>Po několika letech práce jako zámečnick, jsem se dostal k palestnenské policii.</p> <p>A potom byla vyhlášena mobilisace pro české občany v cizině.</p> <p>Můj bratr už byl členem československé cizinecké legie a já jsem se také přihlásil.</p> <p>Ještě ne 18-tiletý jsem byl jako zámečnick poslán do Persie ke skupině českých specialistů, kteří pracovali na stavbě rafinerie nafty pro letadla spojenců.</p> <p>Protože jsem hovořil anglicky, byl jsem za dva roky poslán zpět do Jerusaléma a pracoval jsem v hlavním stanu</p>
---	---

	<p>spojenců.</p> <p>Tam jsem potkal mojí Hanu.</p> <p>Její rodina přišla z Ruska.</p>
<p>Im Mai 1945 befreiten sowjetische Truppen Prag von der deutschen Besatzungsmacht – das bedeutete wie auch im Rest von Europa das Kriegsende.</p> <p>1946 kehrte ich zurück in meine Heimatstadt Prag und wurde demilitarisiert.</p> <p>Mein Bruder war schon in Prag und arbeitete im Tschechischen Pressebüro. Er meinte, ich solle auch Journalist werden, da ich als Kind schon immer sehr neugierig war und später dann mit Vaters Kamera verschiedenste Ereignisse dokumentierte.</p> <p>Also war es auch für mich selbstverständlich, dass ich Journalist werde. Außerdem hatte ich zu dieser Zeit von Israel aus bereits als Korrespondent nach</p>	<p>V květnu 1945 osvobodily sovětské jednotky Prahu od německých okupatelů-to znamenalo i pro zbytek Evropy konec války.</p> <p>1946 jsem se vrátil do Prahy a byl jsem demilitarizován.</p> <p>Můj bratr již v Praze žil a pracoval v české tiskové kanceláři.Mínil, že bych i já měl pracovat jako žurnalista,protože jsem už jako byl jako děcko velmi zvědavý a později dokumenoval různé události otcovou kamerou.</p>

Prag geschrieben, als in Israel der Kampf um die Freiheit und die Loskoppelung vom englischen Mandat begonnen hatte und die ganze Weltpresse davon berichtete.

Takže mi bylo jasné, že i já se stanu publicistou.
Mimoto jsem v této době z Israele již dopisoval jako korespondent do Prahy, když v Israeli začal boj o nezávislost a vyproštění z anglického mandátu a veškerý světový tisk o tom referoval..

So hab ich eigentlich angefangen, für Zeitungen zu schreiben.

1947 reiste ich wieder nach Palästina um Hannah zu bitten mit mir nach Prag zu kommen.

Wir heirateten 1947 und dann sind wir gemeinsam mit meiner Mutter nach Prag zurückgegangen.

Wir bekamen von der Regierung eine Wohnung zugeteilt.

Es war wieder eine Drei-Zimmer-Wohnung und wieder in der Nähe des Altstädter Rings.

Takový byl můj začátek psaní pro noviny.

V roce 1947 jsem odjel opět do Palestiny ,abych poprosil Hanu jít se mnou do Prahy.

Vzali jsme se v roce 1947 a vrátili se i s mojí matkou do Prahy.

	<p>Od vlády jsme dostali přidělený byt.</p> <p>Byl to opět třípokojový a zase v blízkosti Staroměstského náměstí.</p>

Ich arbeitete als Redakteur bei einer
Jugendwochenzeitschrift.

Als ich 1946 dort zu arbeiten begann, hatte die
Kommunistische Partei der Tschechoslowakei
(KSČ) die Wahlen bereits gewonnen und Klement
Gottwald war Ministerpräsident.

Pracoval jsem jako redaktor týdeníku pro mládež.

Když jsem v roce 1946 začal pracovat, vyhrála už volby
komunistická strana Československa a Klement Gottwald
se stal ministerským předsedou.

Hannahs Vater ahnte die Schwierigkeiten, die auf uns zukommen würden, denn aus Russland wusste er, wovon er sprach.

Aber als er sagte, daß die Russen kommen würden, hab ich nur gelacht, und das als Lächerlichkeit abgetan.

Ich hab ja den Kommunismus nicht gekannt. Im Gegenteil: Die kommunistische Partei war die Partei, die gegen den Faschismus gekämpft hat.

Ich hab mir vorgestellt, jetzt wird die Freiheit kommen.

Aber Hannahs Vater meinte: wenn die Russen das einmal übernehmen, und das werden sie tun, dann ist Schluss. Dann sperren sie das ab.

Hanin otec tušil ony těžkosti, které nás potkají-pocházel z Ruska a věděl o čem hovoří.

Ale když prohlásil, že teď přijdou Rusové, tak jsem se zasmál a záležitost zesměšnil.

Já jsem komunismus nepoznal. Naopak: Komunistická strana byla ta, která bojovala proti fašismu.

Představoval jsem si, že nyní nastane svoboda.

Ale Hanin otec mýnil: když to tu Rusové jednou převezmou, pak bude konec. Pak všechno uzavřou.

Als dann im Februar 1948 die vollständige Machtergreifung durch die Kommunisten (KSC) stattfand, haben sie auch die Zeitschrift übernommen, und von da an wurde es für mich schwierig, meinen Beruf auszuüben, da ich nicht der Partei beitreten wollte.

Ich arbeitete noch zwei Jahre dort.

Schlussendlich wurde ich dann wegen eines Bildes von Masaryk, er war ja ein Symbol der Demokratie, das ich von einer unbekanntem Leserin geschenkt bekommen hatte und auf meinem Schreibtisch stellte, gekündigt.

Když pak v únoru 1948 převzali komunisté veškerou moc, převzali také noviny a od této chvíle to bylo pro me velmi těžké pracovat jako novinář, protože do komunistické strany jsem vstoupit nechtěl.

Vydžel jsem na místě ještě dva roky.

Vyhozen jsem byl kvůli obrázku Masaryka, který byl symbolem demokracie. Dostal jsem jej od neznámé čtenářky a postavil na mém psacím stole.

Es gab in der Tschechoslowakei zwei bewilligte nichtkommunistische Zeitungen, in einer „Svobodné Slovo“ begann ich dann zu arbeiten.

Die kommunistische Partei hatte immer ein oder zwei Leute als Redakteure dort eingesetzt, damit sie wissen, was dort abspielt.

Wir wussten, dass sie geschickt waren, und wir wussten, vor denen darf man nicht sprechen.

Tenkrát existovaly v Československu dvoje povolené nekomunistické noviny. V jedněch, ve Svobodném slovu, jsem začal opět pracovat.

Komunistická strana tam dosazovala vždy jednoho nebo dva členy jako redaktory, aby věděli, co se v redakci odehrává.

My věděli, že byli vysláni a také jsme věděli, že před nimi nesmíme volně hovořit.

Unsere Kinder sind während des Kommunismus geboren, Michael 1951 und Thomas 1956.

Ich konnte mir beruflich nicht erlauben, dass wir unsere Kinder jüdisch erziehen, aber Hannah hat jeden Freitag die Kerzen angezündet und Hannukah feierten wir auch.

Aber solange die Kinder klein waren, hatten wir auch – wie damals – einen Weihnachtsbaum.

Naše děti se narodily během komunismu, Michael 1951 a Tomáš 1956.

Z důvodů povolání jsem si nemohl dovolit vychovávat děti v židovském duchu, ale Hana každý pátek zapálila svíčky a CHanukkah jsme slavili také.

Dokud byly děti malé, měli jsme –jako tenkrát–vánoční stromeček.

<p>Als sowjetische Truppen während des Prager Frühlings im Sommer 1968 die Tschechoslowakei besetzen, schickte mich die Zeitung mit meiner Familie nach Wien um dort als Korrespondent für sie zu berichten.</p> <p>Sowie die Kommunisten davon erfahren hatten, haben sie die Redaktion aufgefordert, mich zurückzurufen – aber ich bin nicht mehr zurückgegangen.</p>	<p>Když sovětská vojska během Pražského jara v létě 1968 obsadila Československo, poslaly mne noviny s rodinou jako korespondenta do Vídně.</p> <p>Jakmile se o tom komunisté dověděli, vyzvali redakci, abych byl odvolán-ale já už jsem se nevrátil.</p>
<p>Wir sind in Wien geblieben.</p> <p>Ich arbeitete in verschiedenen österreichischen Redaktionen und war Korrespondent für ausländische Zeitungen.</p>	<p>Zůstali jsme ve Vídni.</p> <p>Pracoval jsem v různých rakouských redakcích a stal jsem se korespondentem pro cizí tisk.</p>

Als 1989 die samtene Revolution den politischen Wechsel der Tschechoslowakei vom Kommunismus zu einer Demokratie brachte und Václav Havel zum Präsidenten der ČSSR gewählt wurde, wollte mich meine alte Zeitung zum Chefredakteur machen.

Sie sagten: „Komm immer Montag nach Prag, Freitag kannst du wieder nach Wien fahren“, aber ich hab das abgelehnt: „Dazu bin ich schon zu alt, als dass ich ununterbrochen hin und her fahren kann.“

Stattdessen bin ich wieder Wiener Korrespondent bei „Svobodné Slovo“ geworden.

Když v roce 1989 sametová revoluce přeměnila Československo politicky z komunismu na demokracii a prezidentem byl zvolen Háclav Havel, nabídly mi moje bývalé noviny místo šéfredaktora.

Přijed' vždy v pondělí do Prahy a v pátek se můžeš vrátit do Vídně.

Odmí' tl jsem se slovy: na to jsem už moc starý, abych nepřetržitě jezdil sem a tam.

Místo toho jsem se stal opět vídeňským korespondentem pro Svobodné slovo.

Ich bin mein Leben lang viel herum gereist - beruflich aber auch privat - meine jugendliche Neugier habe ich mir immer behalten.
Ich habe Reportagen, Reisebücher und andere Bücher geschrieben und ich führte Interviews mit berühmten Persönlichkeiten in aller Welt.
Seit 35 Jahren lebe ich nun in Wien – aber nach Hause fahr ich immer wieder – nach Prag, in die goldene Stadt.

Celý život jsem hodně cestoval-jak soukromě tak z povolání- mojí mladistvou zvědavost jsem vždy uchoval.

Psal jsem reportáže, cestopisy a jiné knihy a interviewal známé osobnosti v celém světě.

35 let žiji nyní ve Vídni-ale domů jezdím stále-do Prahy,do zleté Prahy.